

ABONAMENTUL:

Pe an 70 Lei = 140 Cor.
Pe an 36 Lei = 72 Cor.
Pe lună 18 Lei = 36 Cor.
Prețul unui număr e de
25 bani sau 50 fil.
Telefon p. oraș și in-
terurban Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA
ȘI ADMINISTRAȚIA
Strada Zrinyi numărul 1 a.
INSERTIUNILE
se primesc la administrația
și se taxează după tarifi.
MANUSCRIPTELE NU SE
ÎNAPŢOIAZĂ.

Rîndul Bulgariei.

Măine delegația bulgară urmează să fie primită de conferința păcii. Delegația și-a formulat încă de multă vreme pretențiile sale și ne aducem aminte, că acum două luni a început pe membrii conferinței cu memoriile pe care le-a trimis, memoriile în care combăteau de-a dreptul intențiile conferinței față de Bulgaria. Mărea a fost mare și lumea diplomatică s'a mișcat nu fără uimire, prin ce mijloace a avut reușii Bulgaria să-și procure documente ce erau ținute încă în secret.

Bulgaria se prezintă la conferință ca învinsă și izolată în Balcani. De acest lucru s'a dat seama oamenilor de stat bulgari, care, în căutat să încerce o apropiere față de România. Momentul pe care și l-au ales era potrivit: situația noastră ne pune într-o război momentană față de sârbi, iar la est și nu ne găseam cum suntem și astăzi în luptă cu bolșevicii unguri și ruși.

Presă bulgară și-a modificat deodată tonul față de România, iar bărbații ei politici au început a predica prietenia între Bulgaria și România. Atacurile scrise încetaseră împotriva noastră și o mână prietenoasă ni se întindea de peste Dunăre. Intențiile vecinilor din est, nu se puteau cunoaște dintr-o dată: ele rămăneau să se desvolte mai târziu.

Credem însă că presa noastră din vremea războiului a săvârșit o greșală de tact, când în loc să asculte cu atenție îndemnul venit de peste Dunăre, s'a năpustit cu furie asupra Bulgariei, refuzând a o asculta.

La semnarea păcii definitive noi vom trebui să reluăm relațiile cu toate statele, deci și cu Bulgaria. Propunerile venite acum, ar putea menirea de a înlesni și de a croi drumul unei eventuale prietenii de mai târziu.

Explozia împotriva Bulgariei o găsim justificată. Dela 1913 până azi România a fost în relații de dușmănie cu Bulgaria, a rupt relațiile, a fost apoi faza neutralității noastre, când intrarea Bulgariei alături de Germania, o pune într-o situație îndoielnică față de noi; a venit războiul cu toate ororile și ceasul amar al ocupației când bulgarii au săvârșit atâtea fărâdelegi în special în Dobrogea, apoi declinul și situația grea, de înfrângere a Bulgariei. Lucruri prea proaspete în mintea fiecăruia ca să se creadă deodată în sinceritatea intențiilor Bulgariei față de noi. La aceste amintiri ale trecutului se adaugă și faptul că Bulgaria vrea prietenia noastră, cerându-ne să sacrificăm în interesul ei Cadriaterul. Chestiunea aceasta, în cele din urmă s'ar putea foarte bine discuta între noi și ei.

Aceasta e situația când Bulgaria ne cere prietenia ei. Dar Bulgaria astăzi, e o țară frământată de diverse curente, e o țară s'buciumată cum se întâmplă în țările care au săvârșit o parte din situația de învinge. Lipsesc orientarea chiar și în cele mai clare spirite și găsim o stare de excitație în sânul populației care să izbucnească în orice clipă. Și a și izbucnit, căci cum pot fi judecate astfel manifestările ostile ale populației față de o comunitate a noastră care trecuse la Rusciuk; încredințările de furturi la Dunăre și veșnicile tulburări provocate de bulgari în unele părți din Dobrogea și mai ales în Cadriater? Acțiuni pe care desigur că oficialitatea bulgară le dezaproabă, dar pe care trebuia să caute a nu le favoriza în ascuns. Pe lângă toate acestea

s'au mai întâmplat și urtele incidente sângeroase cu francezii, incidente care nu au rămas fără urmări și care vor fi lăsat, desigur, o rea impresie membrilor comisiei dela Paris. În aceste triste condițiuni pentru un popor, care se frământă de zeci de ani pentru a-și realiza idealul național, se prezintă membrii comisiei bulgare de pace la Paris. Li-se pun condițiuni grele; știm, după cum știm că sârbi în teama ce o au de bulgari, au cerut să li-se dea din Bulgaria până aproape de Sofia — 10 Klm. — și tot ei au agitat prin presă sub diferite măști, cerând dezarmarea Bulgariei. Dar sârbi ce nu-s în stare să ceară, când își simt situația favorabilă!

Dacă bulgarii vor renunța la politica rea pe care a făcut-o pentru dânșii fostul țar Ferdinand și vor adopta o nouă politică sinceră și bazată pe realități, dacă vor ști să înfrunte cu bărbăție greutățile prin care trec și vor găsi în ei *tăria morală* necesară unui popor în clipe grele mai ales, atunci războiul Bulgariei nu va fi fost zădărnice și-i va fi profitat mai mult decât pacea victorioasă ce li se pregătea la un moment dat de vulturul german. Altfel, poporul bulgar va fi dus spre ruină.

Un monument al Unirii.

Primum următoarele din partea Academiei Române:

Academia a luat inițiativa pentru deschiderea unei subscripții naționale în vederea comemorării printr'un monument, al Unirii tuturor românilor. În această calitate ea patronază și centralizează strângerea fondurilor, publică condițiile concursului și ocupându-și la nevoie alte persoane de specialitate, hotărăște asupra lucrărilor prezentate.

Monumentul se are în vedere pentru Capitala țării și anume în spațiul liber — eventual într'un mare squar din nou tăiat, în parcul dela șosea pe axa căii Victoriei.

Academia nu leagă prin program precis — arhitectonic sau sculptural — libertatea de concepțiune a artiștilor. Singura indicație în ce privește proporțiile și compoziția, e că monumentul trebuie să exprime prin întregul său aspect de artă a spațiului liber măreția faptei comemorate și în același timp să fie simbolul plastic cel mai clar spre a reda ideea unirii, stăruirii continue a națiunii și biruinței.

Concursul e liber deopotrivă pentru arhitecți și pentru sculptori atât asociați cât și individuali.

Proiectele definitive — cu studiul deplin al motivelor de detaliu — au să fie înaintate Academiei Române, cel mai târziu până la 30 Aprilie 1920.

Se vor acorda trei mari premii celor dintâi trei lucrări în ordinea clasificării: I de 25.000, II de 10.000, III de 5.000 lei.

Înaintarea trupelor române.

Sibiu, 23. Trupele române au respins toate atacurile armatei roșii maghiare, concentrată la Tisa de pe întreg frontul Cehoslovac. Spiritul armatei este escelent. Pe întreg frontul înaintăm vertiginos. (Ag. Dacia.)

Condamnarea lui Apáthy.

Ascultarea martorilor.

Sibiu 22. Eri s'au terminat desbaterile în procesul lui Apáthy. Au mai fost ascultați ca martori contele Bedy și baronul Ioan Iózsika.

Contele Bedy a declarat că atacul dela Tiganii a fost provocat în urma unei neînțelegeri, iar despre ordinul dat de Apáthy să se opună rezistență, a spus că nu are nici o cunoștință.

Baronul Iózsika declară că a lucrat lângă Apáthy în biroul comisariatului statului și a condus îndeosebi tratativele cu Francezii, el posedând foarte bine limba franceză. Mai declară că a fost de față la tratativele, cu privire la zona neutrală, dintre generalul Neculcea și Apáthy.

Rechizitorul. Apararea.

D. dr. C. Bucșan, avocat, apărătorul lui Apáthy cere să se citească raportul telegrafic dela Cluj despre rezistența maghiară. Se cetesc apoi rapoartele ofiterului maghiar Ernő Brüll și ale locotenentului român Șavu, precum și telegramele schimbate între generalul Neculcea și Apáthy înainte de ocuparea Clujului.

După aceasta comisarul regal, căpitanul Donar Munteanu, magistrat, rostește un fulgerător rechizitoriu, punând problema din punctul de vedere înalt al conflictului dintre români și maghiari. Dsa arată nedreptățile suferite de poporul român, în trecut și îndeosebi atrocitățile înfiorătoare săvârșite de maghiari pe linia demarcațională, al căror autor spiritual e profesorul Apáthy.

Remarcă meritele câștigate de Apáthy pe terenul științific arătând totodată că acuzatul și-a pus în gând să agite împotriva românilor. Apáthy, spune comisarul regal, nu voiește să recunoască nici drepturile istorice ale românilor, dar cere Curței ca acum să fie condamnat pentru fapte și adevărate crime săvârșite în calitate de președinte al consiliului național maghiar din Cluj, deoarece s'a amestecat în chestiuni militare și a voit să constrângă pe toți soldații, între cari și pe români, ca să depună jurământ de fidelitate consiliului național maghiar.

În ședința de după amiază s'a dat cuvântul apărării. D. avocat dr. C. Bucșan, a rostit o frumoasă apărare în favoarea acuzatului, arătând că dacă Apáthy e un naționalist maghiar care întrece marginile șovinismului aceasta e datorită școlii șoviste maghiare.

Dsa caută să aducă circumstanțe ușurătoare în sarcina acuzatului și-și termină pledoaria cerând achitarea.

Verdictul.

Curtea trece apoi în deliberare care a ținut peste o oră.

La întoarcerea în ședință se dă citire verdictului prin care Apáthy e condamnat la 5 ani muncă silnică.

Condamnatul a declarat imediat recurs în Casație. (Ag. Dacia.)

Democratismul din Seghedin.

Ziarele maghiare, aduc știrea, că zilele trecute s'a petrecut într'un restaurant din Seghedin, o scenă ce ar fi putut să fie epică, dacă nu ar fi fost de un tragic amestecat cu un pronunțat element de comedie.

Numeroși magnați din orașul Seghedin, stâlpii guvernului maghiar „democratic” de-aceolo și printre cari se găseau și ofițeri ai gardei albe, au intrat într'un local unde se afla din belșug tot ceea ce poate face deliciul stomacului, împinși de nevoia patriotică și intelectuală de a schimba impresii asupra situației și a întări solidaritatea ce trebuie să existe între reprezentanții nobilimei ungurești.

Cum însă restaurantul în care intraseră magnații, era unul din acele localuri populare în care pot pătrunde fără stânjenire, muncitorii și socialistii, cei dintâi s'au gândit că era pentru ei o datorie patriotică, să stea de vorbă cu aceștia din urmă, democratizându-și o clipă sufletul și opiniunile, ca o concesie făcută curentelor vremurilor noi.

Câte odată însă intențiile cele mai cinștite și deciziile cele mai energice, atârnă de-o întâmplare, de un cuvânt de un nimic.

De rândul acesta, intențiile democratice ale magnaților, au atârnat de un... miros.

În cursul conversației, inteligențele nobililor maghiari, înflăcărare de tăria vinului și a șampaniei, s'au pomenit la un moment că nu mai pot suporta parfumurile democratice ale modeștilor lor convorbitori.

Vanitatea ofensată a magnaților, a reproșat atunci cu vehemență muncitorilor, faptul că întreaga persoană a acestora, nu avea darul să miroasă a parfum.

Muncitorii și socialistii, cari se nutriră un moment cu iluzia că aveau să asiste la realizarea ideii de egalitate socială, văzându-se atât de amar și păcăliți, pe o chestie vulgară de miros, apostrofară la rândul lor, cu virulență pe magnați.

Peste câteva secunde, convorbirea se transformase într'un uriaș scandal, iar modestul local destinat pentru satisfacerea plăcerilor stomacului, într'un imens câmp de bătaie.

Sifoanele și sticlele sburau în toate direcțiunile ca niște granate ucigașe, iar scaunele și mesele, descriau în aer traectorii fiorose, asemenea obuzelor de calibru patruzeci și doi.

Luptătorii se atacau cu furie de front și de flanc, și prin dibace mișcări învăluitoare, căutau să-și taie unul altuia retragerea.

Nu mai era o luptă între magnați și muncitori, ci o bătaie între două curente, între două concepții sociale, aceea a democratismului păcălit și nerecunoscut și aceea a aristocratismului de sânge, care suferea o înfrângere decisivă și nedemă.

În curând, magnații se vedeau nevoiți să bată într'o retragere rușinoasă lăsând câmpul de bătaie în stăpânirea inamicului.

Ancheta făcută de poliție, constată cu durere că Excel. S. contele Zichy János, fost ministru al cultelor, eșise rău îmblățit din acea înghesuială și că d. conte Hunyadi și baronul Pronai, nu fuseseră mai puțin atinși în mândria și prestigiul lor.

Un destin nemilos, voise ca Excel. S. contele Zichy, despre care se scrisese că fusese executat de bolșevici, pe piața parlamentului din Budapesta, să scape ca prin minune cu viață, pentru a-și pierde onoarea într'un vulgar restaurant din Seghedin.

Aceasta este situația în țara dr. Varjassy Lajos, fostul stăpânitor de dureroasă amintire al Aradului; aceasta este atmosfera — așa după cum reese din știrea dată de ziarele ungare — în care se pregătește triumful democrației viitoare și al celor mai înalte idealuri sociale.

CETIȚI ȘI RĂSPÂNDIȚI ZIARUL „ROMÂNUL”.

INFORMAȚII.

— *Cu o deosebită ceremonie s'au înmănat Marți delegațiilor de pace austriaci, condițiunile tratatului de pace cu Austro-Ungaria.*

Acest tratat se știe că ne interesează și pe noi românii.

— *Sedințele Marelui Sfat Național se vor ține în casa județului din Sibiu.*

Membrii marelui sfat sunt rugați să-și anunțe telegrafic participarea la ședințe, comitetului de încartiruire din Sibiu, Berg-Gasse 9 pentru a li se reține camere.

— *Bancnotele albe de 25 și de 200 coroane, în urma intervenției Băncii Albina din Sibiu, vor fi preschimbate în bancnote de 1000, 100, 50, 20 și 10 coroane.*

Schimbarea se face cu aprobarea și sprijinul Consiliului Dirigent și al autorităților militare.

Cei cari au bani albi se pot prezenta dela 25 Iulie a. c. până la 9 Aug. a. c. la oricare din băncile de pe teritoriile unite cu regatul român.

Pentru completă orientare cetitorii noștri vor găsi în pag. IV a ziarului amănunte complete oficiale.

— *În urma preluării școlilor din Arad, de către Stat, societatea maghiară, nemulțumită, după cât se vede de actuala situație, intenționează să-și facă un nou liceu.*

Lilele aceste va fi adresată C. D. R. o cerere în acest sens.

Ne aducem aminte, de câte greutăți se loviau pe vremuri la noi, oamenii de bine în înfăptuirea pușinelor și săracelor noastre instituțiuni naționale, confesionale.

Rezultatul cererii ce va fi adresată C. D. R., ne interesează foarte mult, deoarece este pentru prima oară, când societatea maghiară, formulează pretențiuni în acest sens.

— *Guvernul maghiar din Seghedin, complectat pentru a nu știu câtă suta oară, cu noui membri, anunță că se va muta la Viena. Noul guvern va avea și o suită de numeroși veclii politicieni maghiari, cari acum sunt nevoiți să trăiască la Viena.*

Guvernul intenționează să formeze la Viena un nou guvern, de astădată cu caracter socialist. Noul guvern, speră să aibă încrederea antantei care să-l pună stăpân pe Ungaria roșie a lui Bela Kun.

— *Primum din nou plângeri dela abonații noștri că primesc ziarul cu mari întârzieri.*

Administrația expediază în mod regulat ziarul. Întrebăm poșta dacă se mai poate tolera această neglijență care ne aduce mari pagube.

— *Atragem atențiunea celor în drept asupra speculei ce se face cu vânzarea lemnelor.*

De pretutindeni ne vin plângeri cu privire la pretențiile vânzătorilor de lemne, cari cer prețuri din ce în ce mai mari, fără ca aceste prețuri să fie în concordanță cu cheltuețile de exploatare.

Lemnele constituind un articol de prima necesitate, populația are tot dreptul să fie îngrijită, cu atât mai mult cu cât specula negustorilor, la proporții din ce în ce mai mari.

Chestiunea fiind de interes obștesc, credem că ar fi momentul să se ia măsuri severe, în contra tuturor acelorora, cari caută să se îmbogățească pe spinarea populației.

— *Aseară a sosit în localitate, venind din Sibiu, d. Marșieu, prefectul orașului județului Arad.*

— *La toate oficiile publice din Arad, primesc și vechile bancnote austro-ungare, condiția să fie stampilate.*

— *În urma intervenției directorului firmelor din Arad, d. dr. I. Arsenovici, au sosit 6 vagoane de sare la oficiul de sare, care vor distribui între comercianți și vor fi pusă vânzare pe prețul maximal ce se va fixa ulterior. Prin aceasta se pune capăt speculei s'a făcut în ultimul timp cu acest articol și aceste părți.*

— *Astăseară, 24 c., are loc concertul d. Codrescu cunoscuta primadonă bucovineană și al dlui L. Nicorescu bariton. Invitam pe toți amatorii de muzică bună, să grăbească a lua parte la acest interesant concert.*

— *Deputații Basly și Cadot din departamentul francez, au depus un proiect de lege pentru introducerea pedepsei cu moarte contra speculanților și acaparatorilor.*

— *A apărut la Sibiu Minerul, organul Uniunii muncitorilor mineri și topitori din Ardeal și Bănat, în românește și ungurește.*

Noul confrate își propune să strângă durile acestei importante clase de muncitori împreună să lupte pentru realizarea ideii largă dreptate pentru toți, făcând să dispare clasa exploataților și exploataților.

Prin mijloace pașnice, prin cultura sinceritate din partea conducătorilor se face multe lucruri bune și folositoare muncitorilor mei. Altfel, se crează o nouă categorie de muncitori — de exploatați.

Noului confrate îi dorim succes.

x Invitare. *Inteligența română din Moneasa vă invită cu toată dragostea, la rata dansantă ce-o va aranja în Pavilionul vară al Stațiunii balneare la 27 Iulie 1919, cu binevoitorul concurs al „Clubului Turist” și reuniunii de cântări „Lira” din Beiuș.*

Inteligența română e invitată fără condiții de deredere la împrejurarea dacă a primit o invitație. Dela Borossebes la Moneasa, pe trenul Duminecă a. m. la orele 9, iar după un tren special la orele 6 și jumătate. No Ta 221. Comitetul aranjamentelor.

— *Biletele pentru reprezentarea de Viena de 25 c. a companiei Ion Manoiescu, se află în vânzare la Librăria diecezană.*

— *Compania artiștilor dramatici din Cluj, în zilele de 22--25 piesele: Năpasta, Casa de lut și Pădurea roșie de M. Sorbul.*

Aceleași piese vor fi reprezentate la Cluj în zilele de 26--29 c. Biletele de intrare se află în vânzare la Librăria diecezană. (So 221)

x Vinars de trebere și cognac se cere *la gospodăria de vii a lui LAZAR PALAȘIU în Pâncota. Ko 21*

— *Abonații cari își schimbă domiciliul sunt rugați, ca deodată să noua adresă să ni-o comunice și să nu-și lase cea veche, căci în caz contrar expunându-se la dierea suferență întârziere.*

— *Birou de traduceri din limbile maghiară, franceză, germană și italiană în limba română, precum și din românește în limbile mai sus arătate. Prețuri convenabile. A se adresa la Administrația ziarului „Românul” între orele 9--12 și 3--6.*

Banii emigraților români în America.

În America se găsește astăzi un număr foarte mare de români emigrați din Ardeal, Bănat și teritoriile ungurene.

Mulți dintre dânsii vor să se reîntoarcă în patrie. Cum au auzit despre aceasta, o categorie de oameni care stă la pîndă pentru a face toate afacerile nepermise, a căutat să intre în legătură cu emigranții și să le bage în cap ideea că dolarul american nu e cotat în țară și deci se oferă ei să le dea bani românești.

Un dolar american face la noi azi 12 lei și mai mult. Iși poate deci oricine închipui ce pierdere au oamenii, pierdere care se resfrînge și asupra statului nostru. Căci presupunând că am avea în țară dolari pentru câteva zeci de milioane, am face ca valuta să-și schimbe cursul și am avea un enorm avantaj pe piața financiară.

Știam că în timpul războiului aveam un reprezentant la Washington. Nu știm de mai avem sau nu pe cineva acuma, care să aperse interesele românilor. Dar credem că trebuie de făcut ceva pentru a-i pune în cunoștință pe românii din America de adevărata situație, întrucât ei ne sunt astăzi de un sprijin foarte mare.

Și astfel se adevărește iarăși faptul că pretutindeni pe unde a trecut și a luptat economic pe poporul român, conducătorii lui au trebuit să vină să sancționeze situațiunile de fapt.

Organizarea facultății din Cluj.

Comisiunea profesorilor universitari care va examina lucrările candidaților la catedrele dela Universitatea din Cluj a ținut până în prezent o ședință comună sub presedenția dlui Sextil Pușcariu, profesor la Universitatea din Cernăuți și membru al Academiei române.

Cu începere de luni, comisiunea s'a împărțit în secțiuni și și-a început lucrările.

Membrii acestei comisii sunt dñii profesori universitari: N. Iorga, V. Pârvan (București); și D. Gusti (Iași) membrii ai Academiei Române, pentru facultatea de litere; L. Mrazec (București), P. Poni (Iași), Gh. Țițeica (București) membrii ai Academiei Române pentru facultatea de științe; St. Longinescu (București) membru correspondent al Academiei; T. Stelian (București), F. Teodorescu (Iași) pentru facultatea de drept; E. Juvăra (București), M. Manicatlă (Iași) și Gh. Marinescu (București) membru al Academiei Române pentru facultatea de medicină.

Lupta contra scumpetei.

În ultimile zile au venit în Arad un mare număr de comercianți de stofe. Explicațiunea acestui fapt stă în legătură cu măturile multe sosite din Bănat și Viena și pe cari speculanții nu le mai pot desface.

Acum de pildă, se pot cumpăra în Arad: pânză, cantitatea cea mai tină cu 25 coroane metrul. Zilele trecute un metru de pânză de a doua și a treia calitate costa 65-70 coroane. Stofa pentru haine bărbătești de-ase-menea s'a ieftinit cu 25-30 procente. Tot asemenea scad prețurile articolelor de coloniale. Căfea care acum 10 zile se vindea cu 80-100 coroane, azi se vinde cu 35 coroane chilogramul. — orezul cu 22-23 coroane. În schimb zahărul costă 70-80 coroane chilogramul.

Totuși prețurile se mențin mari și e nevoie de o grabnică și energică intervenție a autorităților ca să iusticie, cum s'a făcut de pildă în Anglia și Franța — controlul cumpărării și vânzării, și să înceapă lupta contra speculațiilor și profiturilor de război.

Românii caută casă bine mobilată, în centru. (Eventual, penziune. Oferte la redacția ziarului sub „ROMAN“.

TELEGRAME.

Serbarea victoriei și Italia.

— De ce nu a sărbătorit-o și Italia. —

Roma, 23. — Ziarul italian „La Nazione” răspunzând la întrebarea, de ce nu sărbătorește și Italia pacea încheiată cu Germania scrie: în Italia numai atunci vor bubui tunurile de preamărire a păcii, când Dalmația întreagă și Fiume vor intra în posesiunea Italiei. Aceasta și nici decum alta, va fi pacea italienilor. Adaugă apoi, că esclude-rea Italiei din alianța franco-anglo-americană, însemnează o primejdie nu numai pentru Italia ci și pentru aliați.

Italia nu va uita niciodată, că delegații italieni la conferința de pace n'au fost tratați după cum ar fi trebuit.

Ce visează Bela Kun.

Viena 23. Bela Kun a declarat prim-redactorului ziarului vienez „Arbeiter Zeitung”, că în primele zile ale lunii August, Germania se va proclama republică sovietică. Anarhiștii au mari speranțe, că întreaga populațiune, nemulțumită cum este de condițiunile tratatului de pace, se va alipi de partea lor. (Ag. Dacia.)

Complicarea chestiunii Fiume.

Paris 23. „Débats”, publică un important articol prin care arată că d. Tittoni ministru de externe al Italiei nu și-a schimbat atitudinea sa politică. În chestiunea portului Fiume s'au ivit noi dificultăți, iar în ce privește chestiunile referitoare la Austria, Tittoni are aceleași vederi ca și predecesorul său Sonnino. (Ag. Dacia.)

Lenin și Troțki contra hotărârilor dela Versailles.

Londra, 23. Agenția telegrafică „Union” pe baza știrilor sosite din Stockholm, anunță că Lenin și Troțki în senatul sovietelor au hotărât, după lungi discuțiuni, continuarea cu vehemență, a luptei contra hotărârilor conferinței din Versailles, ajutând din toate puterile pregătirile militare făcute de guvernul german.

Greua situație financiară a Cehoslovaciei.

Praga 23. Noul ministru de finanțe al Cehoslovaciei, d. dr. Horacek, în discursul rostit la constituantă, a declarat că și în Slovacia se va introduce impozitul progresiv, pe venit, cu restricția ca negoțul și industria să nu sufere vr'o lovitură.

Căștigurile de războiu vor fi supuse unor dări speciale. A adăugat, că situațiunea financiară a Slovaciei e foarte dificilă și surprize neplăcute pot veni dela Paris. Cu toate acestea, situația financiară a Slovaciei, dacă se va urma o politică financiară înțeleaptă, se va putea rezolva în timp scurt. (Ag. Dacia.)

Nou atentat contra ministrului german Erzberger.

Viena 23. Ziarul „Der Morgen” anunță din Berlin, că ministrul Erzberger a fost atacat de un asasin, în piața Universității, pe când mergea spre casă alături de miniștrii Noske și Müller. Detectivii au pus mâna pe atentator, ale cărui gloanțe au greșit ținta. Asasinul a mărturisit la poliție, că se numește Heinrich Wolfstein, și că este membru al organizațiunii spartachiste. (Ag. Dacia.)

Dreptul de vot în Germania.

Berlin 22. Constituanta germană a primit și după a doua citire proiectul prin care se dă drept de vot fiecărui cetățean care a împlinit vârsta de 20 ani. (Ag. Dacia.)

Amiral francez la Belgrad.

Belgrad 23. Tubuds, amiralul francez, care fusese comandantul întregii flote au-

striace secestrate, a sosit la Belgrad și a predat guvernului jugoslav întreaga flotă de sub comanda sa.

Wilson și Liga Națiunilor.

New-York, 23. În ședința de ieri a senatului Statelor-Unite, mai mulți senatori, întrerupându-l pe Wilson, au făcut acestuia reproșuri, îndeosebi pentru principiile profesate în chestiunea Ligei Națiunilor. Senatorul Nobge, a declarat că Wilson va trebui să fie făcut responsabil în această chestiune, de comisiunea afacerilor externe.

Grevele muncitorești în Franța, Anglia și Italia.

Zürich 23. Conform hotărârii conferinței internaționale a muncitorilor, la 21 Iulie, în toată Franța, Anglia, Italia, Spania și Portugalia, a fost grevă generală pe timp de două ore, ca protest contra mobilizării generale, proiectată pentru amestecul antantei în Rusia, precum și contra scumpetei crescânde a traiului.

Conducătorii muncitorimeii au amenințat cu greve generale lungi, ca început al luptei hotărâtoare pentru restabilirea libertății și pentru amnestia generală.

Democratizarea Germaniei.

— Femeile au drept de vot. —

Weimar, 23. Constituanta din Weimar a ales cu majoritate de voturi, de prezident al parlamentului german pe socialistul Löwe. Tot cu această ocaziune s'a hotărât, ca bărbații și femeile să aibă aceleași drepturi politice, dar și aceleași îndatoriri sociale.

Titlurile de nobletă au fost șterse, asemenea și diferitele ranguri sociale au fost abrogate. (Ag. Dacia.)

Ofensiva finlandeză contra Rusiei.

Paris, 23. Din Helsingfors se anunță, că în curând se vor desfășura în Rusia evenimente importante. Planul de operațiune contra bolșevicilor este ținut în cel mai desăvârșit secret. Din consultațiunile ce au avut loc între marile puteri și delegații finlandezi la Helsingfors, se pare sigur, că s'au luat măsuri pentru a se pune capăt stărei actuale insuportabile din Rusia. Evacuarea orașului Riga înlesnește de-acum aliaților drumul spre o altă puternică acțiune militară. Armata lui Rodzianko, precum și garda albă nordică, a primit întăriri atât cu oameni, precum și cu munizioni și e-

Intențiile Germaniei înainte de înfrângere.

Paris 23. „Le Journal” din 15 Iulie publică următoarea depeșă din Zürich:

Ziarul „Vorwaerts” reaminteste pangermaniștilor care fac atâta zgomot în jurul judecării Kaizerului de către Antantă, că în condițiile de pace preparate de dânsii în 1917, era prevăzută și darea în judecată a mai multor bărbați de stat ai Antantei. Aceștia aveau să fie citați în fața unui tribunal german.

Portugalia decorează pe mareșalul Foch.

Paris, 23. Ministrul Portugaliei și generalul Rocardes, au trimis Mareșalului Foch, marea Cruce a ordinului portughez „Turnul și Sabia”.

O zi de sărbătoare în Giula.

În ziua apostolilor, sf. Petru și Pavel, patronii reg. I. Vânătorii Regele Ferdinand, s'a oficiat în biserica cea mare din Giula un parastas pentru pomenirea eroilor căzuți în timpul războiului. Se aflau de față dñii generali Leca și Niculescu, comandantul reg. I. Vânătorii V. Basarabescu, cum și o impozantă mulțime de credincioși în frunte cu dr. Mărcuș preieciul județului și toate autoritățile locale. După terminarea slujbei a urmat revista trupelor și defilarea în fața palatului prefecturei. La cazarma regimentului, d. general Leca, a vorbit soldaților și poporului adunat. La orele 3 p. m. s. a urmat o reușită serbare artistică în sala teatrului.

Cenzurat: Dr. S. Miclea.

Consiliul Dir. Român. Resortul de alimentare.

ORDONANȚĂ

despre unele dispozițiuni în ce privește recolta nouă, comerțul liber cu alimentele și asigurarea minimului de existență pentru cei neaprovizionați.

1. Produsele agricole din anul 1919 proprii pentru hrana omului se pot folosi numai pentru alimentarea populației. Excepțiuni pentru fabrici de bere, de spirt, pentru îngrășare de porci și de vite etc.) se pot face numai în baza unei hotărâri speciale a Consiliului Dirigent, Resortul alimentării.

2. Cerealele produse pe un teritor delat 100 jug. catastrale în sus se imobilizează (se pun sub sechestru) la proprietari sau deținători.

Cerealele produse pe un teritor mai mic de 100 jug. catastrale sunt libere în comerț.

3. Cerealele produse pe un teritor care întrece 100 jug. catastrale se rechiziționează.

Cerealele care sunt scutite de rechiziționare conform dispozițiilor Art. 2 se vor folosi pentru nevoile proprietarului sau deținătorului. Încât aceasta cantitate nu acopere nevoile unui an întreg, se va întregi după următoarele norme:

SE VOR SOCOTI:

1. Pentru fiecare membru al familiei și pentru fiecare angajat și servitor al moșiei lunar 25 kgr. cereale.

2. Pentru fiecare jugăr catastral 30 kgr. cereale, care să servească pentru hrana muncitorilor agricoli cu ziua.

3. De însământare 100 kgr. cereale pentru fiecare jugăr catastral luând de bază întinderea însământată în anul 1918 și 1919.

4. Pentru fiecare porc 200 kgr., pentru purcel 100 kgr. orz.

5. Pentru fiecare cal zilnic 4 kgr. ovăs. Încât prin reforma agrară se va reduce numărul servitorilor sau întinderea moșiei, pentru care s'a rezervat sămânța Consiliul Dirigent susține dreptul de a ridica ulterior diferența de cereale dela proprietari sau deținători.

6. Pentru cerealele rechiziționate se vor plăti următoarele prețuri:

100 kgr. grâu	---	---	120 cor.
100 kgr. săcară	---	---	110 cor.
100 kgr. orz	---	---	110 cor.
100 kgr. ovăs	---	---	110 cor.

prețul porumbului se va fixa la timpul său. În acest preț sunt calculate și spesele transportului până la proxima gară.

5. Magaziile publice și particulare proprii pentru adunarea cerealelor se declară de rechiziționate. — Tot astfel se pot rechiziționa morile în interesul alimentării publice.

6. În fiecare județ și oraș cu drept de municipiu se formează o comisiune de aprovizionare compusă din 3 membri, dintre cari unul va fi subprefectul județului sau primarul orașului ca prezident. — Cei alți doi membri se numesc de Consiliul Dirigent la propunerea prefectului.

Aceasta comisiune care stă sub controlul nemijlocit al prefectilor va îndeplini toate lucrările de exploatare conform instrucțiunilor speciale care le va primi dela Resortul alimentării.

Administrația judiciară și comunală este îndrumată a executa toate cercările comisiunii de aprovizionare și a promova funcționarea ei prin toate mijloacele, cari le stau la dispoziție.

Comisiunea de aprovizionare stă sub ordinele Consiliului Dirigent, Resortul alimentării.

7. Comerțul în mare cu cerealele până la noi dispozițiuni este interzis. Excepțiuni se fac numai în baza unei hotărâri speciale a Consiliului Dirigent, Resortul alimentării.

8. Exportul de alimente de pe teritoriul de sub puterea publică a Consiliului Dirigent, este interzis. Excepțiuni se fac numai în baza unei hotărâri speciale a Consiliului Dirigent, Resortul alimentării.

9. Orice transport de alimente mai mare de doi saci, care se face pe C. F. R. este legat de permisiune.

Pentru transporturi pe osie nu se cere nici un permis.

Permisiunile în județ se dau de către Comisiunea de aprovizionare a respectivului județ, afară de județ se eliberează de către Resortul comunicațiilor.

10. Aprovizionarea populației avizată la cumpărarea cerealelor se va face în baza instrucțiunilor speciale ale Resortului alimentării din cerealele rechiziționate conform dispozițiilor Art. 3 al ordonanței prezente prin comisiunile județene de aprovizionare și în prețul care se va stabili de către Resortul alimentării.

Se va calcula pentru o persoană lunar 15 kgr. făină de pâine.

11. Aprovizionarea populației cu articole de prima necesitate ca zahăr, petrol și derivate se va face prin comisiunea de aprovizionare.

12. Comisariatele de alimentare se desființează cu ziua de 1 August. Agendele lor pendente trec asupra comisiunilor de aprovizionare.

13. Orice abatere dela dispozițiunile ordonanței prezente se va pedepsi de către forurile administrative pe lângă rechiziționarea alimentelor în prețul maximal cu amendă până a 200,000 cor. și cu închisoare până la 6 luni.

14. Aceasta ordonanță intră numai de-cât în vigoare.

Sibiu, la 15 Iulie 1919.

Re 219

Dr. Romul Boila m. p.

INSCRIERILE

la liceul de stat de fete din Arad se vor face dela 1—15 August a. c. st. n. în cancelaria direcțiunii (str. Rákóczi 26). Deocamdată vor fi înscrise elevele pentru cl. I—V. Elevele pentru celelalte clase se pot prezenta numai pentru prenotare. Limba de propunere în cl. I—V va fi cea română.

La înscriere elevele se vor prezenta cu părinții lor sau cu locuitorii acestora și vor aduce cu sine următoarele documente: extras de botez, atestatul clasei premergătoare, iar cei de cl. I și certificatul de revaccinare.

Taxa de înscriere și partea primă a didactului e 100 cor., care sumă se plătește cu ocaziunea înscrierii.

Înscrierile din luna Iulie c. nu sunt valabile. Taxa solvită atunci, se compută la înscrierile sus date, ori se napoiază contra biletului de solvire.

Direcțiunea liceului de stat de fete din Arad.

Di 222

Înscrierile

la liceul „Moise Nicoară” din Arad.

Se aduce la cunoștința părinților, că înscrierile la liceul „Moise Nicoară” din Arad se vor face dela 1—15 August st. n. a. c. în cancelaria direcțiunii (fostului gimnaziu reg.) Deocamdată vor fi înscrși elevii pentru cl. I—VI. Elevii pentru celelalte clase sunt ținuți numai să se prezinte pentru prenotare. Limba, în care se vor preda cursurile, în clasele I—V, va fi cea română.

La înscriere, elevii se vor prezenta cu părinții lor, aducând cu sine următoarele acte: extras de botez, atestatul clasei premergătoare, iar cei din clasa I. vor înainta și certificatul de revaccinare.

Taxa de înscriere și jumătate de didactru e 100 corone, care sumă se plătește cu ocaziunea înscrierii.

Direcțiunea liceului Moise Nicoară.
No Di 217.

RECLAMA ESTE SUFLETUL COMERCIALULUI.

Schimbarea bancnotelor albe de cor. 200 și cor. 25 în bancnote circulabile.

Subsemnatele institute financiare ne-am angajat să mijlocim schimbarea bancnotelor albe, provenite din comisiunea Băncii Austro-Ungare, dar excluse din circulație, de K 200 și K 25, aflătoare pe teritoriile unificate cu regatul român, în bancnote circulabile de cor. 1000, 100, 50, 20 și 10.

Schimbarea se efectuește cu aprobarea și sprijinul Consiliului Dirigent, cum și cu al autorităților militare, cu grija impusă unui comerciant regulat.

Bancnotele, menite a fi schimbate, se pot prezenta dela 25 Iulie până inclusiv 2 August 1919, în cursul oarelor normale de cassă, la orișicare din băncile de pe teritoriile unificate cu regatul român, bănci, cari au purced în sensul instrucțiunilor, ce li-se vor da. Afară de aceasta, pentru cazuri motivate, se stabilește și un termen supletor dela 4 până inclusiv 9 August 1919, termen în care prezentarea bancnotelor însă poate avea loc exclusiv la locurile de colecturi principale, indicate mai jos.

Bancnotele, pe dosul cărora are a se indica numele prezentatorului, trebuiesc înaintate, aranjate după sume și categorii, pe lângă borderouri, cari conțin seria și numărul bancnotelor prezentate.

Borderoul conține numele de familie și de botez al prezentatorului, numărul bucăților, sumarea separată a diferitelor bancnote, sumarea finală, declarația prezentatorului, prin care recunoaște, că schimbarea se face pe rizicul său propriu, că bancnotele sunt proprietatea sa sau în caz de imputernicire, declarația, că aparțin altui cetățean român, a cărui nume, ocupațiune și domiciliu trebuiesc indicate în borderou.

Banca primitoare, liberează o recepție de primire asupra bancnotelor prezentate, în curs de câteva săptămâni, prezentatorul va primi bancnotele admise în circulațiune, prevăzute cu stampila românească. Se pot prezenta pentru schimbare și bancnote delectuoase și deteriorate. Bancnotele falsificate și acelea, cari nu sunt emise de banca Austro-Ungară nu se admit spre schimbare, dacă însă din greșală s'ar primi totuși astfel de bancnote din partea vrunei bănci, acelea se vor restitu prezentatorilor.

Pentru acoperirea tuturor cheltuielilor împreunate cu schimbarea și cu celelalte lucrări necesare a taxelor locurilor de schimbare și colectare, a cheltuielilor de transport și retransport, personale și de lucruri la Viena și înapoi, se va detrage dela suma bancnotelor prezentate în cursul primului termen de schimbare (25 Iulie, 2 August) 2 proc., va să zică după fiecare bancnotă de cor. 200 suma de cor. 4— și după fiecare bancnotă de cor. 25— suma de 50 fileri; în termenul supletor 2—9 August se vor detrage 3 proc.

Bancnotele capace de circulațiune, readuse din Viena, se vor stampila, în sensul unei ordonanțe anterioare a Consiliului Dirigent, sub condițiile și pe lângă taxele fixate în ordonanță.

„Albina” inst. de credit și econ. Sibiu.

A 224

Bodenkreditanstalt în Sibiu.

Filialele Oradea-mare și Brașov ale băncii: Ungarische allgemeine Creditbank.

Salinatorul de mâni RO. A.

În câteva zile aduce în ordine mâinile dure îngrijite.
UNȘABE pentru unșul de noapte — — — 15 cor.
UNȘABE pentru unșul de zi — — — — — 23 ..

Preparatele de sus le prepară candidatul farmaciei ROZSNYAY.

Iuliu Asmány, farmacist

ARAD, colțul pietei Libertății și colțul străzii Eötvös. No 201-40